

Jesus og Thomas

En påskeprædiken¹

Af Wilfrid Stinissen²

*Du tror, fordi du har set mig.
Salige er de, som ikke har set,
og som dog tror.
Joh 20,29*

Det er påfaldende, at Johannes Evangeliet, som på en helt speciel måde betoner, at Jesus er Gud, samtidig mere end de andre evangelier understreger, at Jesus virkelig er et menneske. "I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud".³ Allerede i evangeliets første sætning står der klart og tydeligt, at Jesus er Gud. Men det forhindrer ikke, at Jesus ligeledes er menneske, helt og fuldt menneske, at han har et menneskeligt legeme, og at han beholder dette legeme, også da han dør og vender tilbage til Faderens herlighed.

Johannes vil i sit evangelium gendrive gnosticismen. Gnostikerne var så bestemte af tanken om, at Gud er ånd, at han efter deres mening nødvendigvis måtte have en fjendtlig holdning til materien og betragte materien som noget urent. At Gud skulle kunne blive et menneske med en materiel krop, var for dem helt utænkeligt. De påstod, at Det evige Ord var nedsteget til verden og havde boet i Jesus. Gennem ham havde Ordet lært os sandheden og vist os vejen for at befri os fra kødet og komme ind i åndens rige. Da Jesus døde, forlod det evige Ord ham, mente de, og vendte tilbage til himlen. Johannes siger derimod: Gud er blevet menneske, og han forbliver menneske i al evighed.

Dette er svært at tro, og på en vis måde skal vi være taknemlige over Thomas eller snarere over Jesus, fordi han har udnyttet Thomas's mangel på tro til at styrke os i vor tro. Da disciplene fortalte Thomas, at de havde set Herren, trak han på skuldrene. Hvis det ikke var en anakronisme, ville jeg

¹ Fra prædikensamlingen "Som en skatt ...", udgivet 1998

² Oversat af Jacob Thomsen

³ Joh 1,1

sige: Thomas havde læst for meget psykologi. Han var den første til at tænke dét, som man gennem århundreder indtil vore dage stadig på ny skulle gentage: disciplene har i deres sorg indbildt sig alt dette. De har haft et synsbedrag, Han, Thomas, ville kun tro på dét, som han kunne tage på med sine egne hænder. "Hvis jeg ikke ser naglemærkerne i hans hænder og stikker min finger i naglemærkerne og stikker min hånd i hans side, tror jeg det ikke".⁴ Jesus imødekommer Thomas's vantro – for vor skyld. Otte dage efter står Mesteren pludselig igen midt imellem disciplene, skønt døren er låset præcis som første gang. Og Jesus ser på Thomas og siger: "Ræk din finger frem, her er mine hænder, og ræk din hånd frem og stik den i min side, og vær ikke vantro, men troende." Ikke blot med sine egne øjne, men også med sine hænder må Thomas forvise sig om, at Jesus har et virkeligt legeme.

At Jesus kom tværs igennem låste døre, at han pludselig viste sig og lige så pludselig forsvandt, fik disciplene til i begyndelsen at tro, at de så et spøgelse. Men et spøgelse kan man ikke røre ved, sådan som Thomas gør. Herren lever virkelig, ikke som en sjæl, men som et fuldstændigt menneske med et legeme, med samme legeme, som han havde, inden han døde på korset. Hans legeme rummer hele hans smertefulde skæbne: sårene synliggør hans lidelse og død. Ingenting er taget bort, ingenting savnes. Jesu sår er ikke længere blodige og skræmmende, de er blevet lysende smykker. Ligesom de fem røgelseskorn, der symboliserer Jesu fem sår, ikke ødelægger påskelyset, men gør det endnu smukkere, således forøger Jesu sår hans legemes herlighed.

Her ser vi et glimt af, hvad vort eget legeme skal være, når det bliver forherliget. Dette livs lidelser – ydmygelser, ensomhed, sygdom – vil efter vor død, når vi er hos Herren, være aftegnet på vort legeme som hæderstegn. I Herrens forherligede legeme, når det viser sig for disciplene, kan vi se, hvad vort legeme er skabt til: det når kun sin fuldendelse, når det helt og holdent gennemlyses af Ånden.

Thomas's reaktion efter at have set og rørt ved Herrens legeme, er højdepunktet i Johannes Evangeliet: Han udbryder: "Min Herre og min Gud".⁵ Han er ikke blot overbevist om, at Jesus er opstået. I den Opstandne genkender han på grund af en særlig nåde sin Herre og sin Gud. Han bekender sin tro på, at Jesus er Gud. Det, som Johannes havde begyndt sit evangelium med: "Ordet var Gud", det bliver nu offentligt bekendt af Thomas. Thomas gentager prologens ord om Ordets guddommelige natur, og dermed er cirklen sluttet: Johannes Evangeliets begyndelse og slutning flyder sammen. I Thomas's person udtaler alle Jesu disciple – måske efter mange kriser af tvivl og vantro – deres sluttelige ja-ord og erkender, at Ordet er Gud.

Men det allersidste ord siger Jesus. Det er ikke så meget en bebrejdelse over for Thomas, som det er en belæring for senere tiders disciple, for os. "Du tror, fordi du har set mig. Salige er de, som ikke har set og dog tror".⁶ For os er det ikke muligt at se Herren med legemets øjne, og ingen har ret til at kræve det som vilkår for sin tro. Men dette, at vi ikke længere *ser*, gør ikke vor tro mindre værd. Tværtimod, salige er vi, *fordi* vi ikke ser og dog tror. Ofte betoner Jesus, at det ikke er det, vi ser, som gør et menneske saligt. Ikke engang Maria er salig, fordi hun er Herrens moder, men fordi hun som almindelig troende og mere end andre troende har lyttet til Guds ord og bevaret det.⁷ Vi kan ikke stikke vor hånd i Jesu side, og dog bør vi sige: Min Herre og min Gud. Hvis vi gør det i tro, måske en uklar tro, er vi salige, da har vi liv i hans navn.

Vi tænker alt for let, at troen forbinder os med en fjern, fremmed verden, at troen i bund og grund ikke ændrer ret meget vort liv her på jorden. Troen er en slags indre øje, som vi har fået for at kunne se mange ting, som vi ikke opdager med vore legemlige øjne. Det er ikke således, at Jesus. da han

⁴ Joh 20,25

⁵ Joh 20,28

⁶ Joh 20,29

⁷ Jf. Luk 11,28: Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det!

viste sig for disciplene, kom udefra ind i værelset for siden at forlade det igen. Nej. Jesus var altid hos dem. Hver gang Jesus åbenbarede sig for disciplene, var det, som om et lys tændtes i værelset, så at de nogle få øjeblikke kunne se ham. Derefter slukkedes lyset igen, men Jesus blev lige så virkeligt hos dem. Således er troen et indre lys, som igen lader os mærke Jesu nærværelse i vort liv. Troen fører os ikke til en anden verden, troen gør os ikke utro mod verden og vor pligt i verden. Troen viser os, at hele verden er fyldt af Jesus, og hvorledes vi kan møde ham i det grå hverdagsliv.

At tro betyder at leve i den fulde sandhed, at leve i virkeligheden, den virkelighed, som salmisten synger om: "Herrens kærlighed fylder hele jorden".⁸ I den nye pagt er dette blevet til: Jorden er fuld af Jesus Kristus. At tro er at vide dette, at være bevidst derom, at være lykkelig over det. At tro er at sige til Jesus: Du er min frelser, du er mit livs glæde, du er min tilværelses mening, du er min salighed – du er min Herre og min Gud.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁸ S1 33,5